

Vi kvinnor

I DEMOKRATISKT VÄRLDSFÖRBUND

Nr

1

Läs i detta nummer:

Elisabeth Tamm: Västtysk återupprustning.

Andrea Andreen: Hos våra syst-rar i Indiens huvudstad.

Japanska kvinnors appell.

Två om mödan och två om glädjen — arbetsfördelning i hemmet.

Anna Appelberg: Där forntid och nutid möts.

Molly Åsbrink om Nils Bejerots bok: Barn - serier - samhälle.

Ada Nilsson: De olika åldrarnas problem...

Barnpsykologen: En "jantgrabb".
Novell, dikt, handarbete, frågespalt, barnsida.

OMSLAGET:

Kring en smörkärna.

Foto: Sunil Janah, Kalkutta.

Arg. 7 - 1955 - 50 öre

Västtysk återupprustning

Den politiska fråga som under senare tid stått i brännpunkten är avtalet om Saar och Parisavtalets ratificering. Vad Saar-frågan beträffar går förslaget ut på att Saarområdet skall erhålla internationell status inom den s. k. Västunionen. Tre månader efter att detta avtal blivit ratificerat skall befolkningen i Saar genom folkomröstning avgöra om den önskar ha denna sin nya statsrättsliga ställning eller hellre önskar bibehålla sin nuvarande union med Frankrike.

I december 1944 undertecknades i Moskva en bistånds- eller vänskapspakt mellan Frankrike och Sovjetunionen. I denna hette det bl. a. "att ingendera parten får inleda separata underhandlingar med Tyskland eller utan den andra partens samtycke avsluta något stillestånds- eller fredsfördrag med Hitlerregeringen eller annan regering eller myndighet som bildats i Tyskland i syfte att fortsätta eller stödja den tyska aggressionspolitik". I en annan artikel utfäster sig både Frankrike och Sovjetunionen att efter kriget "gemensamt vidtaga alla nödvändiga åtgärder för att undanröja varje nytt hot från tysk sida samt förhindra sådana handlingar som skulle kunna möjliggöra ett nytt aggressionssök från detta land". Sovjetunionen och Frankrike förbundo sig vidare att inte sluta någon allians eller ingå i någon koalition, som riktar sig mot den andra parten. Stalin och dåvarande franske regeringschefen, Charles de Gaulle, var närvarande när fördraget undertecknades i Moskva.

Då nu västtyske förbundskanslern Adenauer och den franske regeringschefen Mendès-France på allt sätt söker genomdriva Parisavtalet om Väst-Tysklands återupprustning är det naturligt att Sovjetunionen, om Parisavtalet ratificeras av franska nationalförsamlingen, anser den s. k. bistånds- eller vänskapspakten mellan Frankrike och Sovjetunionen bruten. Sovjetunionen förklarar att en ratificering av Parisöverenskommelsen drar ett streck över den franskryska vänskapspakten och annulle-

rar densamma. En ratificering av Parisavtalet om västtysk återupprustning skulle medföra att hela den europeiska situationen allvarligt komplicerades, då ett sådant beslut inte står i överensstämmelse med fredens och säkerhetens intresse i Europa. Den vill sätta atomvapen och bakteriologiska vapen i händerna på revanschlystna västtyska militarister, i hög grad öka faran för ett förödande krig och därmed medföra de allvarligaste och mest oöverskådliga följderna. Det skulle innebära att man medvetet framkallar ett återuppreparande av nazismens skräckvalde med

dess tortyrväsen, fängelser och koncentrationsläger.

Hur utgången blir av denna dragkamp är i skrivande stund ännu omöjligt att säga. Men folken värjer sig av alla krafter. Den västtyska socialdemokratien säger bestämt nej till västtysk återupprustning, folken i Frankrike och andra europeiska länder, ja hela den sunda folkviljan, reagerar mot de storspolitiska intrigererna. Och i detta motstånd spelar kvinnorna en framträdande roll, i medvetandet om att Väst-Tysklands återupprustning banar vägen för ett tredje världskrig och en ny fascistisk terror över Europa. Må folkviljan segra!

Elisabeth Tamm.

Arbete och utkomst åt Norrbottens kvinnor

Frågan om förläggande av industrier till Norrbotten som kan ge arbete och utkomst åt länets kvinnor och sätta stopp för den utvandring av den yngre arbetskraften som äger rum var den stora diskussionsfrågan vid SKV-distriktets årskonferens i Luleå den 21 nov.

Landstingsdirektör K. G. Viklund inledde frågan och betonade vilka allvarliga svårigheter som bristen på arbetstillfällen för den kvinnliga befolkningen skapar. Under en period av 15 år har 20.000 ungdomar flytt från länet och sökt utkomst på andra håll. Bristen på utkomstmöjligheter ger sig också utslag i det stora antalet fattigvårdsfall. Mitt under högkonjunkturen redovisade Norrbottens län för ett par år sedan 28.000 personer som åtnjöt fattigvårdsunderstöd, därav 12.000 barn. Den siffran är, sade landstingsdirektör Wiklund, nästan lika hög som den för Stockholm — men Stockholm har tre gånger så stor befolkning som Norrbottens län!

De arbetandes villkor är också sämre i Norrbotten än någon annanstans i landet. Så utgör arbetarnas inkomst i Norrbotten endast 70 procent av medelinkomsten för landets arbetare. Det är alltså inte att förvåna sig över att utflyttningen är stor. Och det är inte bara de unga kvinnorna som söker sig söderut för att få arbete och utkomst. Även de unga männen flyttar, beroende dels på de låga inkomsterna och dels — och inte minst kanske — på grund av den bristande balans mellan könen som uppstår genom att den kvinnliga delen av

befolkningen inte kan finna arbete i hemorten och därför lämnar den.

Inom vissa av länets industrier har produktionen minskat under senare år. Det gäller inte malmbrytningen — den har ökat sedan 1940 — men i sådan industri som sedan gammalt i stor utsträckning sysselsätter kvinnlig arbetskraft, exempelvis textil- och beklädnad samt läder- och gummivaruindustrin, har produktionen sjunkit. Det berättar också statistiken över antalet anställda kvinnor i den norrbottenska industrin: av de 9.222 personer som år 1952 var sysselsatta inom länets industriföretag var endast 225 kvinnor! Alltså inte stort mer än två procent.

Det finns utan tvekan möjligheter att utvidga industrin i länet. framhöll hr Viklund och nämnde bland annat livsmedelsindustrin. Varför skall Norrbotten årligen skicka mängder av frukt och bär till konserverfabrikerna söderut, för att sedan importera det igen i form av konserver? Det finns plats för konserverfabriker i Norrbotten och länet har uppsjö av råvaror av mångahanda slag som lika bra kan bearbetas och förädlas i hemtrakterna.

Om levnadsstandarden skall kunna höjas i Norrbotten, om trivseln skall kunna ökas och utvandringen upphöra — då måste det skapas arbetstillfällen också för den kvinnliga befolkningen. — Det är bra att ni på allvar tar upp den här frågan, förklarade landstingsdirektören och lovade de 70 konferensombuden vid SKV:s årskonferens allt stöd i kampanjen för industrier åt Norrbottens kvinnor.

RÄDDA MÄNSKLIGHETEN

från förintelse

JAPANS KVINNOR VÄDJAR

Tidigt på morgonen den 1 mars 1954 genomfördes ett amerikanskt vätebombsexperiment vid Bikiniatollen i Stilla havet. Tre timmar efter explosionen började plötsligt radioaktiv aska falla över havet. Tjugotre fiskare ombord på fiskesfartyget Fukuryu-Maru V, som var sysselsatta med tonfiske 150 sjömil från atollen, översållades av radioaktivt stoft.

Suzue, hustru till Shinzo Suzuki, som var med på Fukuryu-Maru V, har berättat för oss om hans fysiska tillstånd första natten efter hemkomsten den 14 mars. "Min man var nästan vansinnig av den klåda han hade runt öronen och i nacken. Nästa morgon hade han fått obeskrivliga utslag och klåda över hela kroppen. Han vred och kastade sig i sängen och flämtade i anfall av smärta som en febersjuk". De övriga männen hade dessutom magplågor, diarré, brännsår, utslag, trötthet och andra symtom. Det är uppen-

bart att dessa symtom orsakats av radioaktivitet.

Ingen bot finnes för denna sjukdom.

För närvarande befinner sig dessa fiskare under läkarvård vid ett statligt sjukhus och ännu efter 120 dagar är deras tillstånd mycket allvarligt, med lätt feber, aptitlöshet, håravfall samt bölder. Det allvarligaste är dock skadorna på de blodproducerande organen, exempelvis benmärgen. Hudska-dorna inskränkte sig ej heller till brännsår utan själva cellerna förstördes av det radioaktiva stoftet och kallbrand uppstod. Härigenom minskade antalet vita och röda blodkroppar liksom mærgceller avsevärt. Den moderna läkarvetenskapen vet ingen bot för denna sjukdom. Patienterna ligger i sina sängar utan att kunna få träffa sina anhöriga och man har sagt dem att de måste stå under läkarvård så länge

Tre gånger har vi japaner drabbats av atom- och vätebombernas förbannelse, säger en rad framstående japanska kvinnor i denna appell där de berättar om de lidanden deras folk drabbats av först genom atombombsangreppen på Hiroshima och Nagasaki i augusti 1945 och sedan genom vätebombsexplosionerna i Stilla havet detta år. De vädjar till alla världens kvinnor om gemensam uppslutning kring kravet på förbud mot framställning och användning av atomvapen.

de lever. Fjorton av tjugotre patienter är ogifta men har förlorat lusten att gifta sig av rädsla att få missbildade barn till följd av sina strålningsskador. Ansatt av sina smärtor sade en av dem att han tyckte att vätebomber borde fallas också över Amerika så att amerikanerna själva skulle få känna på det lidande som han och hans kamrater nu får utstå. De flesta av dem anser dock att ingen människa någonsin mer borde få drabbas av sådana mentala och fysiska lidanden och de önskar uppriktigt att både atom- och vätebomben måtte för evig tid förbjudas på jorden.

De olyckliga fiskarna är så fattiga att de vanligtvis tar ut lönen i förskott innan de ger sig ut på fiske, och hustrurna har ett mycket knappt levebröd att klara sig på. Därför hade hustrurna också av ekonomiska skäl med förväntan sett fram mot männens hemkomst. Men männen fördes omedelbart till sjukhus för sina strålningsskador; därför är nu familjerna helt berövade sin försörjning.

Vi vågar knappast äta.

Men det är inte bara de tjugotre fiskarna som lider allvarligt av denna hemska tragedi. Vätebombsproven har skapat en oerhörd oro och hotar alla japaners föda och liv. Det japanska folket är nästan helt beroende av fisk för att fylla sitt äggvitebehov. Det var ett fruktansvärt slag för dem när de fick veta att många sorter av den fisk som fångats har befunnits vara radioaktivt infekterad. Källan till denna radioaktivitet är inte det radioaktiva stoft som fallit över fisken, den finns i vattnet och i den radioaktiva föda som fisken livnärt sig på. Vi motser med fruktan möjligheten av att fortplantningscellerna hos fisken skall på-

(Forts. å sid. 13).

Detta barn är ett av offren från Hiroshima. Kommer han någonsin att bli en vuxen människa?

Skrattande måne

En namngivningsfest

Platsen är Gandhis Sevagram. Där finns den äldsta och största av Indiens skolor i hans anda — skolor för uppfostran och arbete.

Scenen är en stor hall med stengolv. Taket är flätat av bambu och bärs upp av trästolpar, ena kortsidan är slutet med bambumattor, en långsida vetter mot den byggnad där man håller till under regntiden, den andra är öppen mot skolans grönsaksfält. Bortom den öppna kortsidan är en cementerad rundvandring där vita oxar ofta mal vete och långt i fjärran ser man hur slätten höjer sig en smula. Vi äter i denna hall sittande på små träplattor, 400 människor kan rymmas där.

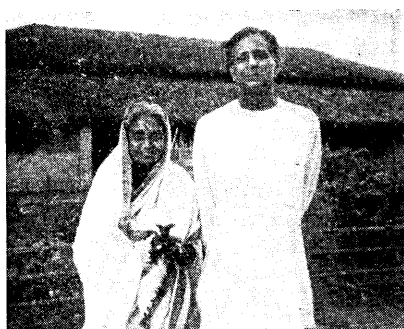
I dag är det ljusfest — divali — i kväll ska hundratals lågor brinna i små lerskålar med sesamolja och en bomullsveke, men just nu strålar solen, värmen är inte alltför tryckande och skolans yngste, tio dagar gammal, ska få namn.

Man breder ut mattor vid den slutna kortväggen. En ung man kommer med en skål vit färg — rismjöl, utrört med litet vatten, det hör till alla fester — och målar på fri hand ett invecklat runt mönster som en duk på stengolvet framför mattorna. Där ställer man en mässingsskål med röda rosor, en skål med oskalade riskorn och ännu en med halvförkolnade hartsklumpar som ska ge rökelse. Solljuset silar in genom kortväggens bambuflätning, det blir ett spelande mönster av runda fläckar över den festliga scenen.

Alla skolans flickor bär sina nya saris. De har själva hjälpt till att odla bomullen och plocka den, de har spunnit garnet och ibland färgat det och sedan vävt sin sari med bård eller mönster. De mindre flickorna har vita små jackor och rätt långa gröna kjolar, de står i en grupp och ser på — mycket dekorativt! Pojkarna — de är

i majoritet — är vitklädda, också i hemspunnet och hemvävt förstås. Den nyföddes lilla syster har en klänning med indiskt mönster i batik, en ros i håret och de allra sötaste silversmycken kring fotlederna.

Skolans musikkår med vackra egendomliga instrument har tagit plats på en av mattorna, den börjar spela, mjukt och melodiskt. Rökelsen stiger i doftande slingor. Modern kommer med det lilla barnet, hon lägger det i knäet på skolans rektor där han sitter mitt i fonden. Barnet har ett litet blom-mönster över ögonbrynen och ned på kinderna, små runda prickar, färgen är pulveriserat sandelträ, här och var en smula vit risfärg. Den lille sover hela tiden, de långa svarta ögonhåren vilar lugnt på kinden. Rektorn säger några ord och reser sig sedan med barnet, visar det för oss alla och talar om att dess namn är Chandhas —

Rektorn och hans hustru.

skrattande måne. Sedan sätter sig mamman ned och tar barnet, fadern, en av lärarna, sätter sig bredvid och så får vännerna komma fram en efter en och önska dem lycka och välgång. Det görs med hjälp av de oskalade riskornen. Först sätter man litet röd färg mellan ögonbrynen sen fäster var och en ett riskorn där så gott det går, man strör också några korn på huvudet, man säger säkert också några vänliga och ibland skämtsamma ord. En vördnadsvärd nära 90-årig man, som var Gandhis vän i Sydafrika för 50 år sedan och nu slutar sina dagar här, ger sin välgångsönskan formen av välsig-nande handrörelser.

Till sist bars Skrattande måne hem av rektorns hustru, Asha Devi, som är en av de mest förnämliga indiskor jag mött här. Då försökte jag ta en närbild av dem men — så klart — jag darrade på handen.

Andrea Andreen.

ANDREA ANDREEN:

Hos våra sysstrar

New Delhi 25. 11. 1954

Det finns naturligtvis — och har länge funnits — kvinnoföreningar av olika slag i Indien liksom hos oss. Den äldsta internationella kvinnoorganisationen, Internationella kvinnorådet (I. C. W.) har avdelningar i de större städerna, grupper av representativa kvinnor som tar emot välkända resenärer från utlandet och stundom har någon social verksamhet. Den indiska grenen av I. C. W. är emellertid en relativt sen företeelse.

Indiens äldsta kvinnoförening är All India Women's Conference, hela Indiens kvinnokonferens. Jag har träffat en av dess grundare, Mrs Charda-Behn Mehta, nu 72 år. Hon berättade att denna förening tillkom år 1927 närmast därför att en guvernör begärt kvinnornas uttalande i fråga om flickors uppfostran. Det var delvis genom All India Women's Conference som minimiåldern för flickors äktenskap år 1929—30 höjdes från 12 till 14 år. Sedan blev organisationens verksamhet mera mångsidig. Under många år var Mrs Rameshwari Nehru dess ordförande. Hon besökte Fogelstad i somras. Hon är yngre än Mrs Mehta, man skulle kunna säga att hon är Indiens Kerstin Hesselgren. Numera ägnar hon sig åt andra ting än den nämnda föreningen. Hon har gjort mycket för kastlösa t. ex. Mrs Nehru har samarbete med freds rörelsen också; i kväll skall hon öppna det möte där Jessie Street, Lucy Woodcock från Australien och jag skall tala. Ett visst samarbete mellan All India Women's Council och den nya organisation som står nära KDV äger rum. I Bombay t. ex. är Mrs Gupte, som var med på KDV:s exekutivmöte i Genève, ordföran-

de för deras grupp och dess arbete görs mest av våra medarbetare.

Mrs Mehta säger att det f. n. är modernt att bilda "Hela Indien-föreningar", t. ex. för planerat föräldraskap och för bättre föda

när vi druckit té i någon medlems hem — de vill veta allt möjligt om vårt arbete och våra förhållanden. En dag var det stor mottagning med underhållning och té, där jag var en av hedersgästerna.

annan delegation i Sovjetunionen och folkdemokratierna.

Några dagar senare när våra australiska vänner anlant hölls ett möte för de aktiva inom organisationen här. Vi samlades då i förbundets lokal. Det är så bekvämt här ute att man inga stolar behöver — alla sitter med nöje timtals på en matta! Vi fick stolar i alla fall. Vi berättade — från Australien, från England där Jessie Street bor, och från Sverige. Och vi talade om deras anslutning till KDV, de liksom England står ännu formellt utanför. Jag vill nämna att Australien med 9 miljoner invånare har 20.000 medlemmar men deras tidning som kommer 3 gånger om året säljs bara i 5.000 ex. Den indiska tidningen — Women's News — kommer en gång i månaden men har tillsvidare en upplaga på endast 600 ex. Så jag hade ändå något att säga till heder för vår svenska sektion...

Jag tror att det kommer att lyckas för våra systrar i Indien att samla massan av Indiens kvinnor kring våra programpunkter. De arbetar på praktiskt taget orörd mark. Och vilka arbetsuppgifter — här är det inte svårt att ta lokala initiativ. Låt oss önska dem framgång! När jag kommer hem skall jag dessutom berätta för er hur vi kanske kan hjälpa dem på en eller annan punkt mera direkt.

i Indiens huvudstad

med flera. Hon intresserar sig mindre för dessa organisationer och även för All India Women's Conference numera, för hon anser att de alltjämt är utpräglade övre medelklassföreningar utan kontakt med Indiens fattiga kvinnomassor.

Kvinnornas Världskongress i Köpenhamn är en milstolpe för Indiens kvinnorörelse. Troligen har den kongressen betytt mer här än i något annat land. Dessförinnan kom spridda delegater till KDV:s möten men i Köpenhamn deltog en stor och representativ delegation. Efter hemkomsten bildade de tillsammans med andra kvinnor en samarbetskommitté. Den utvecklade under det följande året en livlig verksamhet. Ett 20-tal föreningar med KDV:s program bildades, en del fanns tidigare t. ex. i Bengal och Punjab.

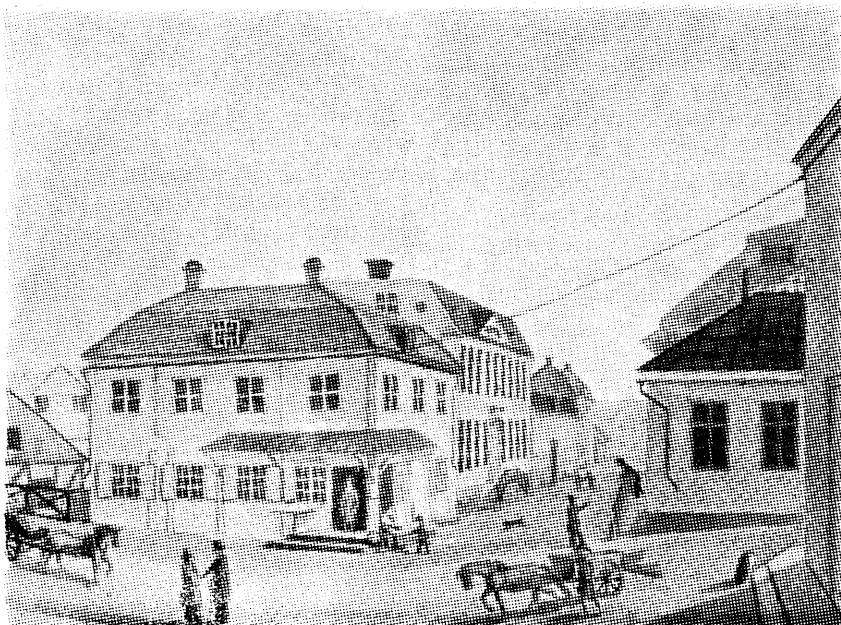
I juni i år hölls en stor indisk kvinnokongress med representanter för KDV närvarande. Då bildades de indiska kvinnornas nationella federation (National Federation of Indian Women). Den består tillsvidare av 45 organisationer på olika platser — d. v. s. de föreningar som nyss nämnts — samt en del direkt anslutna medlemmar på platser utan egen förening. Man har nu 125.000 medlemmar. Det är inte mycket i ett land med 370 miljoner invånare, men det betyder en snabb utveckling som är lovande. Detta är i varje fall en början till en massorganisation bland Indiens kvinnor, något liknande finns helt enkelt inte förut.

De kvinnor som är medlemmar är intelligenta, duktiga, fulla av arbetsiver. Jag har träffat dem i små grupper, t. ex. i de små lek-skolor de själva håller i gång här i staden, jag har talat med dem

Bilden är tagen då. Till vänster syns Hajrah Begum och Any Gyanchond, förbundets utomordentliga sekreterare. I mitten två representanter för Kinas resp. Tjeckoslovakiens legationer och så en liten journalist som just talade med mig. Barnen är väl söta? De sjöng och deklamerade och dansade för oss. Det var gott om journalister — pressen är mera intresserad här. Man hade också inbjudit medlemmarnas män och Hajrah Begum framhöll särskilt att hon ansåg det viktigt att öka männens intresse och förståelse för kvinnornas samhällsarbete.

Här ute är det ett ständigt utbyte av delegationer mellan olika länder. Nästan alla jag möter har nyss varit någonstades på besök. Vid det nämnda mötet talade utom jag Mrs Uma Nehru, som just lett en delegation på besök i Kina, och dr Sushila Gill, som varit med en

FÖR 100 ÅR SEDAN... Korsningen av Stora Gatan och Köpmansgatan i Västerås (efter en teckning från mitten av 1800-talet).

över en, då man kanske tycker att lögn och orätt gör sig breda i världen och att vi enkla kvinnor förmår så litet — då känns det oändligt upplyftande och stimulerande att komma ihåg att vi är så många, vi som medvetet sätter in våra krafter för fredens och rättvisans sak. Jag tänker på KDV med sina 140 miljoner medlemmar runt hela jorden, och hjärtat värms vid tanken på att denna världsomspännande organisation som modigt kämpar för freden och kvinnornas och barnens intressen kunnat skapas av medvetna kvinnor av alla kategorier, kvinnor av olika ras och olika religionsbekännelser, kvinnor av skilda politiska åskådningar och från skilda yrken. Vi vet att många av dem tillhör eliten inom vetenskap, konst och kultur och samman med miljonmassorna av arbetande kvinnor utgör de en oslagbar kraft. De resultat vårt stora världsförbund redan vunnit i kampen

Föga anade jag då jag i min skånska barndom längtansfullt läste om "landet där Mälarens bölja suckar av kärlek och dansar av lust" att jag en gång skulle bli bofast i malarstaden Västerås...

Redan på 1300-talet lär staden ha fått sina privilegier. För den som intresserar sig för medeltidens historia finns här mycket att ta vara på. Från forntiden också förresten — vid de senaste utgrävningarna stötte man vid Tuna i Badelunda, nära staden, på den guldrikaste forngraven i riket och det hävdas att det är ett av de mest sensationella forntida fynd som gjorts. Till sensationerna hör för resten också att man här grävt fram en båt från mitten av 800-talet. Under saneringarna av stadens centrum har jorden gett ifrån sig många hemligheter från längesedan svunna tider: gamla klosterlämningar och skeletthanhopningar vittnande om kolerans härjningar och krigens. Här gav folket en gång stora offer i striderna mot de danska fogdarna, här drev allmogehären inkräktarna på flykten...

I dag är Västerås med sina närmare 64.000 invånare en betydande industristad. Men man kan inte leva här utan att ständigt påminnas om tider som

gått — och göra sina jämförelser. Vår stad har sett otaliga generationer födas och varit skådeplatsen för många heta fejder genom århundradena. Strider mot främmande förtryckare, strider för humanare livsformer och de mångas bittra kamp för brödfödan och för social rättvisa. Och vi senare tiders kvinnor fortsätter striden för det vi anser vara sant och riktigt, för rättvisa åt kvinnorna, för barnens rättigheter, för fred i världen.

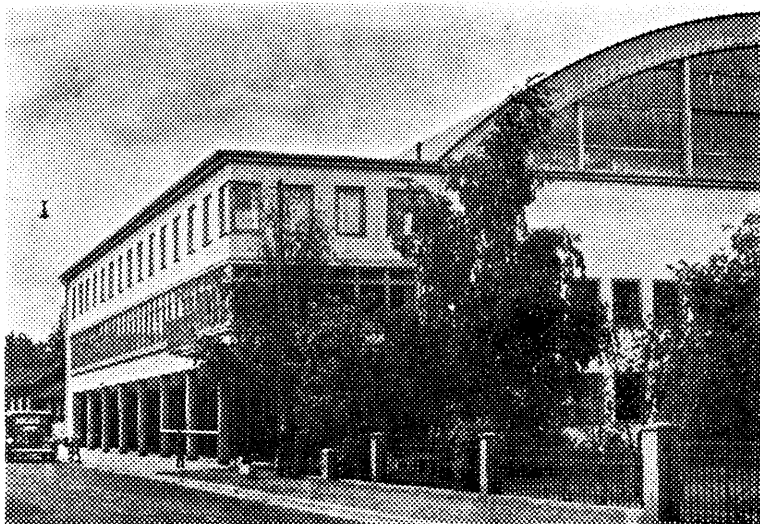
Och finns det ögonblick då lömska känslor av hopplöshet vill smyga sig

för freden och mänsklighetens framtid ger oss styrka och entusiasm i arbetet för att besegra småsinne och fientligheter och väcka kvinnorna till insikt om den fara vi alla svävar i på grund av krigsförberedelserna.

Vi är också stolta över resultatet av kvinnornas initiativ då det gällt att skapa en världsomfattande fredsrörelse, den gigantiska Världsfredsrelsen, genom vilken folken i världen för första gången i historien ställt upp en enad slagkraftig front mot krigsanstift-

(Forts. å sid. 20).

Den moderna idrottsballen i Västerås.

Naemi Hiller, Västerås, pigg och vaken arbetarhustru med blicken öppen för vad som rör sig i tiden, jollar med en niomånaders baby medan hon byter på honom, håller ett öga på spisens kastruller och konserverar oss som tränger på.

Trots sin ungdom, vi gissar drygt tjugo, är det med invanda tveklösa rörelser hon sköter den lille.

— Ett familjedagbarn, som jag tagit tillfälligt, eftersom jag just nu inte arbetar utanför hemmet, upp-lyser hon.

Grabben i knät stretar mot golvet och så snart han är nedsläppt blir det full fart på armar och ben för att hinna fram till spiskrokar-
na som lodrätt hänger ned från gasspisens järnten. Men med en snabb rörelse sveper fru Hiller upp dem ur räckhåll...

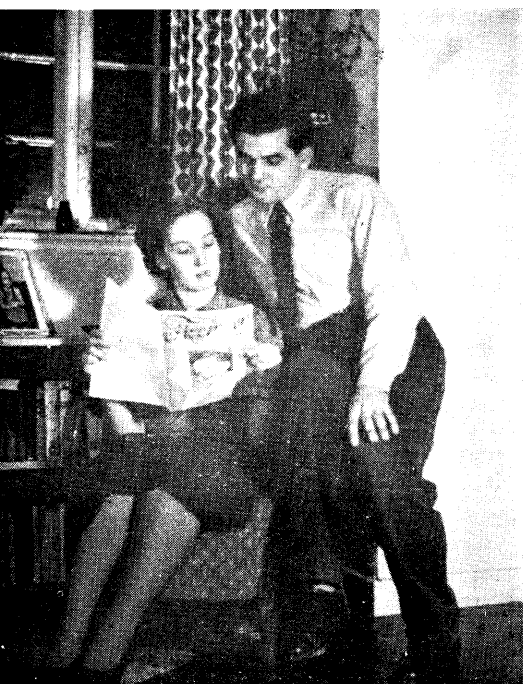
Köket, husmoderns arbetsplats, är trivsamt med sina gråblå väggar brutna av soffans gula och tomat-
röda färgfält. En keramikvas i kraftigt, rustikt utförande livar upp fönsterkarmens entoniga vit-

... Här är det mannen som lagar middags-
maten och dukar bordet, eftersom hustrun
har längre arbetstid. På det sättet får ma-
karna också lite tid för varandra.

*Visst blir det stunder över för gemensam samvaro med barnen om man förstår
att fördela arbetsuppgifterna. Det gör man hos makarna Hiller.*

TVÅ OM MÖDAN och två om glädjen

het. På golvet blänkande linoleumbeläggning en färgglad trasmat-
ta. Makarna Hillers grabb kom-
mer upp från gården och strax
därefter flickan som går andra
året i skolan och redan tillägnat
sig något av skoldisciplinen i
uppträdandet och så fås förkla-
ringen till fru Hillers vana grepp
vid barnskötseln.

Vi väntar på maken Gösta, som
kommer till en timmes lunch
klockan tolv. Under tiden berättar
hans hustru om hur arbetsdagarna
förflyter då de båda arbetar.

— Affärsbiträde är mitt egent-
liga yrke. Jag tycker om att arbe-
ta även utom hemmet. Kontakten
med människor, samvaron med
kollegerna, kamratskapet på ar-
betsplatsen... Med en förständig

organisation och naturligtvis en
karl som har förståelse för det hela
kan man ordna det relativt bra.

På morgonen kilar jag iväg med
barnet eller barnen till barndag-
hemmet, därifrån direkt till job-
bet. Vi börjar ju senare inom min
bransch än inom makens. Så går
dagen och på aftonen slutar min
man arbetet före fem. Det blir då
han som hämtar hem de små och
eftersom de varit tidigt uppe på
morgonen och lekt och rasat un-
der dagen är det ganska lätt att
få dem i säng. Det sköter alltså
Gösta om...

Just då kommer Gösta in till
den färdiga lunchen: grönsakssop-
pa och pannkaka med sylt.

— Jo, det är naturligt, säger
han, att man måste fördela arbets-

uppgifterna. Det händer ofta att jag tvättar lättare barntvätt eller mina egna skjortor, torkar golvet eller tvättar fönstren. Det är gamla förlegade åsikter att det skulle finnas speciellt manliga eller kvinnliga göromål, det är träningen som avgör det . . .

— När jag kommer hem från arbetet, infaller hustrun, är barnen i säng, maten färdig och framdukad och så kan vi äta tillsammans i lugn och ro . . . För att nästa dag fortsätta på samma sätt.

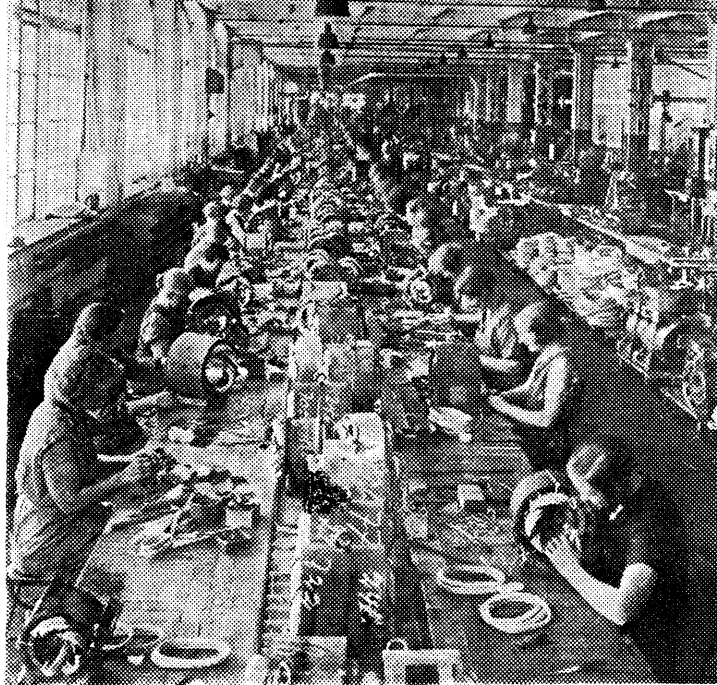
— Är det ett eftersträvanvärt tillstånd detta med båda makarna i arbete utom hemmet.

— Jag, säger Naomi Hiller, tycker det är trivsamt att kunna få komma ut och arbeta. Å andra sidan måste man ta hänsyn till vad arbetet kan ge i förtjänst sedan alla utgifter är betalda. Enbart som nöje ser man det inte. Det blir ganska drygt med daghemsavgifterna, skatten, bortsänd tvätt o. dyl. Samhället borde bättre stödja de förvärvsarbetande kvinnorna...

— Ibland kan det faktiskt uppstå nödsituationer, kommenterar maken eftertänksamt, då inkomstläget är så lågt att varenda tia blir nödvändig för att klara det nödvändigaste. Generellt sett är det svårt att ta ställning till en sådan fråga men att samhället måste stödja de förvärvsarbetande kvinnorna är klart . . .

Vi har kommit in i rummet. Ljus björkmöbel. Böckerna i bokhyllan ser lästa och använda ut. En liten statyett "Tidningsförljaren" av den unge konstnären K. G. Lindholm på sekretären. Ett par smakfulla keramiksaker på väggen, tavlor. På golvet en snedlagd matta i rosengång. Bekväma fåtöljer och barnets babysäng. Den ljusa vänliga interiören får utgöra slutvinjetten på detta besök hos en vanlig svensk familj med båda makarna i förvärvsarbete . . .

Rouge.

En av arbetsalarna vid ASEA, där kvinnor sitter och lindar små maskiner.

Det är vakna och aktiva kvinnor vi behöver

De förvärvsarbetande kvinnornas problem är många och av skiftande slag. Är vi yrkesarbetande mödrar med barn i förskoleåldern måste vi försöka få tag i daghemsplatser åt dem och sådana finns inte i tillräcklig omfattning. Många tvingas anlita privathem eller annan tillsyn för barnen och då äts ofta förtjänsten av det egna arbetet upp, särskilt som ju sådana utgifter inte berättigar till avdrag i deklarationen.

Till de större problemen räknar vi också *kvinnolönerna*. Det förhållandet att vi får mindre betalt än männen för vårt arbete därför att vi är kvinnor betraktar vi som en stor orättvisa. Gör vi samma arbete som en man bör vi också uppbära samma lön.

Någon möjlighet till yrkesutbildning har vi inte på denna arbetsplats. Det gör att vi kvinnor när arbetstillgången är sämre får stå tillbaka för våra manliga arbetskamrater. Trots allt måste jag dock betona att kamratandan mellan de kvinnliga och manliga

Vi bör ha samma lön som männen för samma arbete, betonar Linnéa Zetterman, anställd vid ASEA och ordf. i FCO:s Kvinnokommitté i Västerås. Därför måste vi kvinnor göra vår röst hörd vid förhandlingsbordet. Det förutsätter större facklig aktivitet från vår sida, endast på det sättet kan vi få männens helhjärtade stöd för våra krav.

arbetarna är god. I det fackliga arbetet hälsas vi kvinnor välkomna. Men tyvärr är intresset för de fackliga frågorna dåligt bland kvinnorna, vilket troligen till stor del beror på den förvärvsarbetande kvinnans dubbla arbetsbörda. Men just genom ökat fackligt intresse skulle kvinnorna lättare kunna bemästra sina problem.

Vi kvinnor måste göra vår röst hörd vid förhandlingsbordet. Det är aktiva och vakna kvinnor vi behöver. Därför måste vi öka vår propaganda för att söka samla kvinnorna till aktivt fackligt arbete och samarbete med männen. På det sättet kan vi få männens helhjärtade stöd för våra krav och då blir det lättare att övervinna de svårigheter vi har.

Linnéa Zetterman.

En bok för alla föräldrar

Gunnar Hirdman skriver i sitt föreltal till dr Nils Bejerots bok **Barn — serier — samhälle** att han inte visste förut att han visste så litet om det hela. Det samma kan nog sägas om de flesta av oss. Vi har upprörts av en del seriemagasin, vi har efter bästa förmåga protesterat, men vi har vetat för litet. I höst har dr Nils Bejerot och Folket i Bilds Förlag kommit till vår hjälp med en bok som heter **Barn — serier — samhälle** (kr. 9:75).

Det är en alldeles utmärkt upplysningsbok som på ett trevligt och mycket instruktivt sätt orienterar oss om detta brännande aktuella problem. Alla människor som har barn måste köpa boken, ja, jag går så långt att jag säger: Har du ont om pengar, så låt bli att köpa kaffe, lev på potatis en vecka, gör vad du vill — men glöm inte köpa boken! Våra barns andliga hälsa är det viktigaste av allt, barnen är ju framtidens människor, som skall föra vidare det bästa och vackraste vi drömde och ville. Vi får inte låta deras sinnen bli förgiftade!

Är seriemagasinerna verkligen så farliga, hur ser egentligen deras innehåll ut? Dr Bejerot har gjort sig mödan att gå igenom dessa magasin och att ingående analysera deras innehåll. Det visar sig då att seriemagasinerna med några få undantag ("Tuff och Tuss", "Mästerkatten", "Kalle Anka" och ett par till) är till brädden fyllda av våld och brutalitet, råhet och enfald. De ger en blandning av brott, sadism, tortyr och död i stället för äventyr; skräck och fruktan i stället för fantasi; egoism, svartsjuka och förvänd sexualitet i stället för humor. Dr Bejerot har verkligen rätt när han säger att man med dessa serier ger barnen stenar i stället för bröd!

Den sunda livssyn som vi alla, föräldrar och lärare, vill ge våra barn, motarbetas genom seriemagasinens våldsmentalitet och maktdyrkan. Hjältarna är vildsinta muskelgudar, som på alla tänkbara sätt förgör sina fiender, och hjältinnorna är fördärvade nattklubbsdrottningar eller känslolösa djungelamasoner. Ivar Öhman i Folket i Bild har utan tvekan rätt när han påpekar att det är nästan omöjligt att hitta en serie, där hjälten segrar där-

för att han är generös, vänlig och tolerant, dvs. någorlunda motsvarar ett demokratiskt människoideal. Dr Bejerot konstaterar att "de egenskaper, som gjort människan till människa, som fört mänskligheten framåt — intelligens, tänkande, strävsamt arbete, kunskaper och fredligt samarbete — förekommer inte alls eller nedvärderas".

I slutet av sin bok går dr Bejerot metodiskt igenom 33 av de argument som seriefabrikanterna brukar använda till sitt försvar. Ett av dessa försvarsargument lyder så här: "Barnen imiterar inte våldsdåd som de ser i serierna". Dr Bejerot bemöter eftertryckligt detta påstående och han kan stödja sig på otaliga föräldrars, lärares och barnpsykologers erfarenheter. Han skriver: "...imitation är ett typiskt och naturligt reaktionssätt hos barn. I själva verket är imitation, detta att ta efter — 'på riktigt eller låtsas' — en av de väsentligaste inläringsmekanismerna hos barn." Kan någon vettig människa som har med barn att göra bestrida detta självklara faktum?

Att gangsterserierna och kriminalmagasinerna är en verklig fara för våra barn har dr Bejerot som ingen annan med sin bok påvisat för föräldrar och lärare i vårt land. En skev livsuppfattning och förvända, livsfientliga ideal är vad de dåliga serierna ger våra barn.

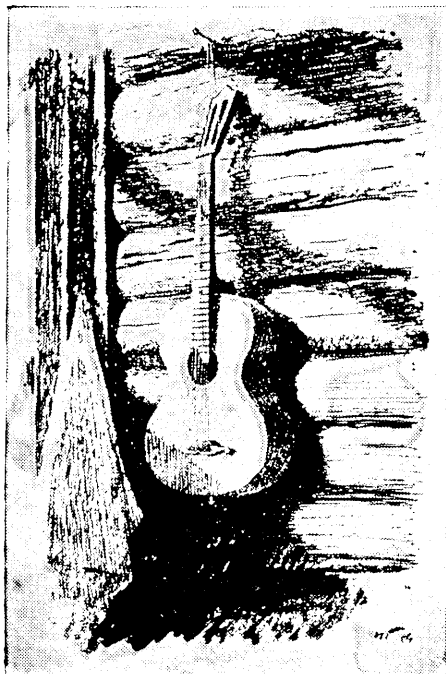
Men opinionen mot dem blir för var dag allt kraftigare. I England, Frankrike, Italien, Österrike, Norge och Danmark har veritabla motståndsrörelser bildats, och i Canada har en brett upplagd kampanj under E. D. Fultons ledning gett som resultat att den canadensiska strafflagen 1949 ändrades och § 207 fick följande lydelse: "Var och en som författar, trycker, publicerar, distribuerar, säljer eller för sådant ändamål förvarar kriminalmagasin kan ådömas straff upp till 2 års fängelse." Lagen definierar kriminalmagasinerna som "varje magasin, tidskrift eller bok, som uteslutande eller huvudsakligen innehåller material som i bilder beskriver verkliga eller uppiktade brottsliga handlingar". Denna lag har medfört att detta slag av seriemagasin nu helt försvunnit i Canada; tidigare hade man där ett 25-tal olika krimi-

nalmagasin. New York Times skrev den 24 jan. 1950: "Denna utmärkta lag har inte berövat canadensarna någonting av deras yttrandefrihet. Föräldrar, lärare och uppfostrare är lättade." Skulle inte vi kunna åstadkomma något liknande i vårt land? Glädjande nog har flertalet större tidningar tagit ställning mot seriemagasinerna. Det är egentligen bara Olof Lagercrantz i Dagens Nyheter och Ivar Harrie i Expressen som helt solidariserat sig med seriefabrikanterna. Men båda två arbetar ju på tidningar, som ägs av en av de största svenska seriefabrikanterna, nämligen Bonniers (innehavare av Serieförlaget), så det är kanske ingenting att förvåna sig över.

Folket i Bilds Förlag förtjänar verkligen ett varmt tack för utgivningen av Nils Bejerots storartade bok **Barn — serier — samhälle**. Egentligen borde vi mammor skicka ett stort fång blommar till Dr Bejerot och till Folket i Bilds chef Ivar Öhman, men jag tror att vi bäst kan visa de båda herrarna vår tacksamhet genom att köpa och noggrant läsa boken.

Det är inte skräck vi vill våra barn skall uppleva när de ser en film eller bläddrar i förströelselitteratur.

Nattluften över husen var levande av alla slags ljud. Högtalaren på stationen framsade högtidligt spådomar om morgondagens väder. Av och till föll ett tåg in med bromsars vinande, så kom där en skarp vissling, ett buller, och tåget rusade dånande i väg över skenskarvarna. I ett av husen långt borta hade de glömt att dra upp grammfonen och den sjungande sopranen förvandlades till en hes, släpig bas; och så, som om man plötsligt hade kommit att tänka på det, blev det mera fart över den och den sjungande blev åter till kvinna...

— Spela lite mera, Petja, bad Natasja.

— Männ tro om du verkligen bryr dej om att höra mera, sa Petja och lät fingrarna glida över gitarrens strängar.

Natasja stödde armbågarna mot knäna, placerade hakan i händerna och gjorde sig redo att lyssna.

På verandan där de satt var det mörkt. I kväll fanns där inget lyse. På eftermiddagen hade det varit å-kväder, ett rasande vår-åskväder med strömmande regn och blåst, och ett ikullvräkt träd hade rivit ner ledningarna någonstans.

— Vad ska jag spela?

— Vad du har lust till...

— Vad han hade lust till... Kanske hade han alls ingen lust att spela. Kanske hade han lust att lägga armen om henne eller åtminstone ta hennes hand och berätta för henne allt möjligt underbart om henne och om sig själv — och så till sist lägga armen om henne och kyssa henne. Men han suckade bara i mörkret och sa i opersonlig ton:

— Tjajkovskij, Valse sentimentale och började spela den. Han spelade bra, hans vänner brukade säga "första klass".

— Du bryr dej inte om att höra mera, sa han till sist, reste sig, gick över verandan och hängde upp sin gitarr på motsatta väggen. Så kom han tillbaka och satte sig vid hennes sida igen. För den händelse en tredje person skulle önskat sätta sig emellan dem hade där varit plats nog — ja till och med rikligt.

I huset därborta hade de igen glömt att veva på handtaget och denna gång återvann sångerskan, efter att ha förvandlats till bas, aldrig sin kvinnlighet — de måste ha lyft av skivan. Högtalaren hade tystnat för kvällen. Ett tåg visslade på stationen och Petja sa: — Sista tåget för i dag.

Natasja satt stilla med hakan i händerna och han såg hennes profil som med den lätt buktade barnsliga pannan avtecknade sig mot fönstret. Han tyckte till och med att han kunde se hennes ögonfransar; hon stirrar ut i

mande, vibrerande ljudet blev allt svagare och svann till sist helt bort, upplöst i nattens stillhet.

— Hörde du det? viskade Natasja.

"Tan-n-n-ng!" kom det igen från strängen, och i nästa sekund satt Natasja tätt intill honom, så där inte fanns den minsta lilla plats kvar mellan dem för en tredje person. Petjas arm lade sig om hennes skuldra och han satt där fast besluten att försvara henne mot vilken som helst fara som kunde uppstå.

"Tin-n-n-ng!" ljöd det gällt från diskantsträngen. "Tan-n-n-ng!" brummade bassträngen allvarsamt till svar.

— Det är ingenting, förklarade Petja med utmanande hög röst. Det är bara... bara... Men vad det var kunde han i alla fall inte förklara.

"Tan-n-n-ng! Tan-n-n-ng!"

— Petja, ropade Natasja. Kan du inte få det att sluta? Jag... jag kan inte fördrå det.

— Naturligtvis, svarade Petja, men hans röst lät allt annat än säker. Han gick över verandan och tog ner gitar-

mörkret, tänkte han, och hennes ögonfransar darrar svagt.

Så blev det helt plötsligt ljus: en jättstor måne hade långsamt listat sig fram bak skyarna och dess grönaktiga strålar fick allt — blomrabatterna, buskarna, träden — att likna en scen, när föreställningen är över och det bara finns en ensam matt arbetslampa kvar som sprider ljus över den tomma scenen.

Petja kunde se att Natasja inte stirrade ut i mörkret; hon satt med slutna ögon och tänkte.

— Månen har kommit opp, sa han, och hon for upp ur sina drömmar.

— Vad?

Natasja njöt scenen och kom med en bemärkning som han tyckte han hade hört eller läst någonstans förr (och den var verkligen också förfärligt utsliten): — Om en konstnär kom på att måla en bild precis som den här skulle ingen tro att det var sant...

Månen klättrade högre upp och dess ljus kröp fläckvis hän längs verandans sidor.

En av fläckarna nådde gitarren på väggen och plötsligt gav bassträngen ifrån sig ett ljud som om någon hade slagit på den: "Tan-n-n-ng!"

— Vad var det? frågade Natasja.

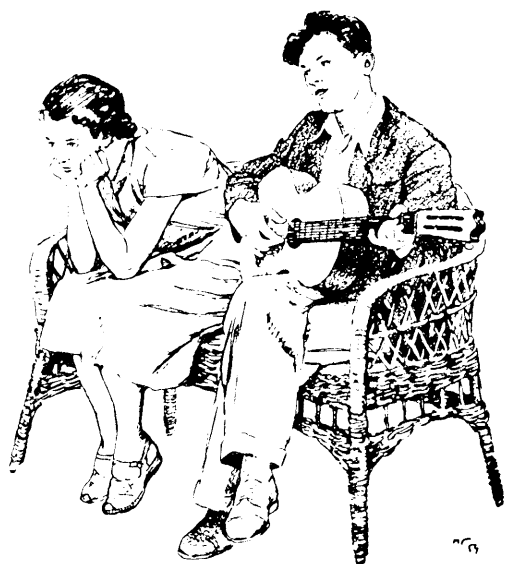
— Vadförnått? Petja hade inte hört ljudet, han hade varit alltför upptagen med att se på henne.

— Gitarren spelar...

Petja såg bort mot instrumentet.

— Det måste vara inbillning. Och han vände sig mot Natasja. Men i det samma sjöng gitarren igen, bara med en högre ton: "Tin-n-n-ng!" Det trum-

ren. Strängarna var tysta. Han höll den i handen och passade noga på att inte röra strängarna, och där kom inget ljud.

— Där kan du se, sa han, det slutade.

Månen hade nu gömt sig bakom molnen och där var mörkare än någonsin.

— Petja, ropade Natasja milt. Kom och sätt dej här.

— Petja hängde försiktigt gitarren på sin plats och kom tillbaka. Denna gången hade han mod att genast sätta sig tätt intill henne och med armen beskyddande om hennes skuldra.

— Rädd?

— Nej. Och han kunde märka att hon log i mörkret.

— Du ska inte vara rädd, sa han och kysste henne. Kyssen efterlämnade en svag saltsmak på hans läppar: smaken av tårar. — Du ska inte vara rädd, upprepade han. Jag är ju hos dej.

— Jag är inte rädd.

Av en eller annan orsak var det inte nödvändigt att säga alla de vidunderliga saker han hade tänkt sig. Man

kunde bara sitta tätt intill varandra så här. Och de satt så, tills dess ljuset över trädkropparna långsamt bleknade och dagens första tåg signalerade svagt långt borta.

— Se, det är morgon, sa Natasja och strök sig över håret med båda händerna. Du följer mej hem, inte sant?

De gick längs husraderna som fortfarande låg inhöljda i mörker, och Natasja sträckte sig på täspetsarna och plockade löv från träden längs vägen.

— Du fryser visst. Och han kastade sin jacka över hennes axlar.

— Men du blir förkyld, protesterade hon. Petja bara skakade på huvudet och tillade tämligen osäkert: — Jag är så varm av mej.

Så gick de förbi de sovande sommarvillorna, båda tänkte på den andra och en smula på sig själva och kände sig väldigt stolta över att vara älskade av den underbara personen vid sin sida.

— Ja, så är vi framme.

Petja ville gränslöst gärna kyssa henne, men hon ville inte låta honom göra det och räckte honom i stället handen. Så stod han och såg henne gå längs stigen, gå upp för trappan och ta försiktigt i dörren för att inte väcka sina anhöriga — men just för att den öppnades långsamt knarrade och knakade den fördömda dörren. Natasja försvann in i huset, men han stod fortfarande och väntade, säker på att hon skulle komma till synes igen. Och hon kom till synes. Gardinerna för det bottensta fönstret drogs i sär, och fast Natasja bara rörde läpparna visste Petja vad det var hon sa. — Skynda dej nu hem! Det var vad hennes läppar sa, men hennes ögon log kärleksfullt mot

honom. Jag har heller inte den ringaste lust att sova, tycktes de säga, men du vet ju att vi måste. Gå hem nu.

Och Petja gick. Han gick utför de människotomma gatorna, hoppade över pölar på vägen och sparkade till tallkottarna och sjöng fröjdefullt.

Himlen höll på att färgas röd när han nådde hem. När han kom in på verandan fick han öga på gitarren, vars märkliga uppförande han alldeles hade glömt bort. Nu hängde den där tyst, neg. Ottomanen, som Petja sov på, stod rätt under den, och när han kommit ur kläderna kikade han igen upp på gitarren. Så kröp han ner under filtarna och ett ögonblick senare sov han ungdomens djupa drömlösa sömn.

Han vaknade lika plötsligt. Solen, som stod högt på himlen, sken rätt in i hans ögon. Och i samma sekund hörde han detta oförklarliga "Tan-n-ng!"

Han reste sej på armbågen. Ljudet verkade inte längre spökaktigt, ohyggligt. Det var ljusan dag nu. Utanför var där några som sparkade boll och en stämman ropade högt: — Det där var inte juste. På andra sidan verandavägen hörde han sin mor skramla med kastrullerna. Men denna gitarrs mystik började reta honom. Han stirrade på tingensten och väntade för att se vad som nu skulle ske.

"Tan-n-ng!". . . sa gitarren igen, men denna gång darrade strängen som den gör när den inte trycks ner tillräckligt fast. Och nu uppdagade Petja musikanten från den gångna natten. En stor ollonborre hängde på bassträngen och snodde som en galning för att komma ut. Den hade sökt fly för regnet på verandan, hade krupit in i gitarren och lagt sig att sova där. När så månljuset kom hade den försökt flyga ut genom det runda gallerförsedda fönster den såg framför sig, men stötte emot strängarna och ramlade ner i gitarren igen. Detta hade upprepats flera gånger. Så var månen försvunnen och ollonborren hade legat stilla igen. Den hade vaknat samtidigt som Petja — solen hade väckt dem båda.

Petja hjälpte djuret ut ur dess fångelse och öppnade handen: — I väg med dej! Men ollonborren lydde inte — den var bara van att flyga runt i mörkret.

— I väg med dej, kommenderade Petja igen. Han skuffade den försiktigt ner från handen, och när ollonborren inte hade annat val andades den ilsket, lyfte sina styva små vingar, vecklade ut ett annat genomskinligt par under de första och surrade i väg.

Den flög högre och högre och Petja måste skugga med handen för ögonen medan han iakttog den, för solen sken honom rätt i ansiktet med full kraft.

J. Segel.

EN "JÄNTGRABB"

"Jag är så olycklig för han är så flickaktig. Han är ingen riktig pojke", säger Stefans mor. "Han är en liten skrapkaka som man kallar det, och vi var så glada att det blev en pojke, min man hade så innerligt önskat sig en son, och särskilt nu när flickorna är nästan vuxna. Han är ett riktigt manfolk som ni vet och han hade glatt sej åt att han skulle få en pojke som han kunde ta med sej ut i skog och mark och vara stolt över. — Och nu är han jämt så irriterad över Stefan.

Han har ju aldrig varit hemma mycket, för han reser för jämnan i affärer. Så det är mest jag som har uppfosttrat pojken. Min man säger att jag har skämt bort honom. Det är nog en del sanning i det, han var så söt när han var liten. Det är han förresten fortfarande. Det är bara det att han inte är en riktig pojke.

Jag har minsann gråtit mina modiga tårar för det. — Och jag har gud hjälpe också funderat på om han på något sätt skulle vara onormal, man hör ju så mycket. Och så sade min man att jag hellre borde gå och tala med er. Vad anser ni? Tror ni att han i verkligheten skulle ha varit en flicka i stället?

— Anej, det har Stefans mor ingen anledning att bekymra sig för. Det är en gammal övertro att pojkar ska vara vilda och flickor stillsamma. Efter hand har man fått färre fördomar i fråga om flickorna. En flicka får gärna vara

vild nu, då är hon bara en pigg jänta. Men en pojke som är "jäntgrabb" är fortfarande något av en skamfläck för familjen.

Och varför egentligen? Vi ska inte alla vara lika som bär. Och gudskelov för det, för tänk om vi var det!

Stefan visade sej vara en alldeles ovanligt söt och charmerande pojke. Lite omogen för sin ålder, på grund av att han blivit alltför omkelad. Begåvad också men efter i sin klass därför att han inte hade varit riktigt skolmogen när han började skolan. Han hade också börjat skolan lite för tidigt. Det fanns inget som helst abnormt eller sjukligt hos honom, det var bara det att han var lite försiktig av sig, lite ängslig.

Hur skulle han förresten kunna bli en gåpåare när han alltid därhemma hade varit den minste, hade hållit mamma i handen och haft de stora systrarna att se upp till. Far var ju alltid ute på resor och när han någon gång var hemma intresserade han sej inte särskilt för Stefan, han var för liten till att kunna riktigt tala med. Nu däremot var Stefan 8 år och i den åldern borde en pojke vara ett riktigt litet "manfolk" med skrämda knän och upptäcktsresor till förbjudna platser och våghalsighet av olika slag. Och nu borde en far och en son kunna ha lite "manfolkstillvaro" ihop. — Och så hade Stefan i mellantiden blivit en liten "jäntgrabb" som sökte tillflykt hos mamma när något gick honom emot, och det irriterade hans far. Till yttermera visso var flickorna ju så duktiga i skolan och Stefan kunde ju knappast ens bokstäverna, han måste alltså vara dum, vilket irriterade Stefans far ännu mera — för det hade han inte väntat av sin son.

Och all den irritationen och allt detta framhävande av hur storartade systrarna var och vilka dyg-

der ett "riktigt manfolk" bör ha skulle nog fått en betydligt robustare pojke än Stefan att söka tillflykt bak mors kjolar — för mor tog honom ju i alla fall som han var. *Hade* gjort det i varje fall.

Jag talade mycket med Stefans far. Jag frågade honom om han skulle sätta pris på att oupphörligt höra en annan av firmans betrodda försäljare framhävas på hans bekostnad. Och vad han skulle tycka om att hans chef alltid var irriterad när han själv visade sej i farvattnet. Om måntro en sådan situation inte skulle göra honom själv, han som dock var ett "riktigt manfolk", osäker och nervös.

Och så talade vi om att det säkert skulle vara bra om Stefan kom sin far något närmare, det förestående sommarlovet kunde kanske ge tillfälle till det. Men jag var naturligtvis tvungen att starkt poängtera att om Stefan skulle bli mera fri i sitt uppträdande och mera pigg så nyttade det inte att ställa en massa krav på honom, utan man måste först och främst göra honom trygg.

Jag talade med Stefans mor här-omdagen och hon sa att det går så bra för Stefan nu. Han fick gå ett år till i andra klassen och hade blivit så duktig i skolan och trivdes så bra där — för nu kunde han klara uppgifterna. Under sommarferierna hade han börjat lära sej simma och också börjat övervinna sin rädsla för kor och hästar, för nu retade hans far honom inte längre för att han var rädd utan tog honom i handen och gick vidare i fall han blev orolig. Men slåss ville han inte, han var lite rädd för de vilda pojkarna i kvarteret och lekte fortfarande gärna med flickor och de mera stillfärdiga pojkarna. "Han är rädd för slagsmål", sade modern. — Men varför skulle pojkar inte också ha lov att vara rädda?

B. B.

Rädda mänskligheten från förintelse!

(forts. fr. sid. 3.)

verkas av radioaktiviteten och att det slutliga resultatet härav skall bli en stark minskning av fisktillgången och brist på fiskeplatser.

Grönsaker, frukt och dricksvatten visar också stark radioaktivitet och vi känner oss oroliga när vi sätter oss till bord; för att inta vår föda. Fiskarna måste kasta bort hundratals och tusentals ton med tonfisk och annan fisk sedan hälsovårdsministeriets tjänstemän undersökt den med Geigermätare. Många människor vägrar helt enkelt att köpa fisk. De psykiska och materiella skador som sålunda uppstår är obeskrivliga.

Som en följd av dessa fruktansvärda upplevelser har det japanska folket uttryckt sin avsky och harm över vätebombsexperimenten och vätebombens existens överhuvud. Ur dess avsky har ett mäktigt och otvetydigt krav vuxit fram, kravet att tillverkning och användning av samt experiment med vätebomben ofördröjligen stoppas.

20 miljoner japanska namnunderskrifter mot atomvapnen.

De kvinnor som är anslutna till Japanska kvinnoorganisationernas federation, med fru Raicho Hiratsuka som ordförande, har tagit initiativet till en namninsamling i Tokyo för kravet om förbud mot atom- och vätebomben. Denna insamling bedrivs emellertid inte bara i städerna utan även i de minsta bondbyar och fiskelägen över hela landet. På många platser går kvinnorna in i spetsen för kampanjen som har starkt stöd hos alla befolkningsgrupper, däribland olika religiösa sammanslutningar. Hittills har mer än 20 miljoner namn insamlats. I början av april antog det japanska parlamentet enhälligt en resolution i vilken krävdes förbud mot atom- och vätebomben och internationell kontroll av atomenergien. Många lokala folkvalda organ har antagit liknande resolutioner. Vidare har vetenskapsmän, lärare, studenter, konstnärer, arbetare och en rad olika organisationer anslutit sig till rörelsen för förbud mot dessa vapen.

Den 8 och 9 augusti är dagar som vi aldrig skall glömma. Det var de dagar för nio år sedan då atombomben fälldes över städerna Hiroshima och Na-

gasaki, som förstördes totalt på bara någon sekund och dödade hundratusentals åldringar, kvinnor och barn. Trots att hela nio år har gått sedan dess finns ännu skadorna och spåren av förstörelsen kvar och folket lider fortfarande av strålningsskador. Sedan början av detta år har 120 personer dött av atomsjukdomar enbart i Hiroshima.

Barnen föds som missfoster.

En medicinsk undersökning av elva kvinnor som var havande vid tiden för explosionen och som bodde upp till 1.100 meter från explosionscentrum visade t.ex. att av deras elva barn endast ett enda vid fem års ålder hade ett huvud som var av normal storlek för den åldern, medan alla de övrigas huvuden var i storlek som en ettåring. Denna missbildning är endast ett av de symptom som uppstår genom atombombs-explosioner.

Vi japaner har tre gånger drabbats av atom- och vätebombernas förbannelse. Vi, såsom de enda olyckliga offren för dessa vapen, kan bara vädja till varje tänkande människa på jorden att medverka till förbud mot framställning, experiment och praktiskt bruk av så grymma vapen som vätebomben.

Vi kräver att sådana experiment på internationella vatten omedelbart stoppas, emedan de hotar oskyldiga och fredliga människors liv, arbete och föda. Vi tänker då inte bara på det japanska folkets välfärd och säkerhet, vi talar för att vi vill att hela mänskligheten skall räddas från förstörelse och kunna bygga en verkligt fredlig och lycklig värld.

Vi ber Er att till Er egen och till denna anslutna organisationer vidarebefordra budskapet om vår innerliga önskan om förbud mot atom- och vätebomberna och om fred i världen.

Vi uppmanar Er att vädja till dem, ty det är endast med stöd av och samarbete med all världens kvinnor som vi kan åstadkomma en världsomspännande opinion mot dessa fruktansvärda vapen och mot kriget.

Vi hoppas innerligt att Ni vill förena Er med oss och hjälpa oss att skapa en sådan rörelse som skall omfatta hela vår värld.

Vuggesång I MÖRKETIDEN

av NORDAHL GRIEG

*Natten er så lang ber nord
lengte gjorde far og mor.
Midi i mørke, frost og gru,
lille lys — kom du.*

*Himlens dag var tung og grå.
Dine øyne skinnnet blå,
blomsterkinnen blusset rødt;
lille lys — sov søtt.*

*Ingen sol i morgen gryr,
bare du, mitt eventyr.
Bare du skal stråle da,
lille lys — vågn gla.
(Vågn gla = vakna glad).*

*Appellen är undertecknad
av:*

Raicho Hiratsuka
Vicepresident i KDV. Ordförande för Alljapanska kvinnoorganisationernas federation.

Hideko Maruoka
Medlem av KDV:s råd
Ordförande för Landsbygdens kvinnoorganisationers samorganisation.

Itoe Hamada
Medlem av KDV:s råd
Medlem av alljapanska kvinnoorganisationernas federation.

Setsuko Hani
Medlem av KDV:s råd,
Vice ordförande i Samfundet för barnens skydd.

Naoko Takada
Medlem av KDV:s råd
Vänstersocialistisk parlamentsledamot.

Chiyoze Chiba
Medlem av KDV:s råd
Ordförande för Japanska lärarfackföreningens kvinno-sektion.

Oktober 1954

"Vårt liv varar sjuttio år eller åttio år, om det bliver långt", läser vi i Psaltarens 90 psalm 10 vers. "Och när det är som bäst, är det möda och fåfänglighet, ty det går snart förbi, liksom flöge vi bort."

Den moderna vetenskapen har ej i nämnvärd mån rubbat denna Bibelns uppskattning av människolivets längd och korthet. Men ändå talar statistiken med en viss stolthet om att t. ex. i vårt land medellivslängden under de sista 100 åren ökat från c:a 43 år till c:a 65 år (64 män, 66 kvinnor).

Vad innebär då detta? Har alla nu levande människor i vårt land utsikt till att bli 20—25 år äldre än människorna hos oss för hundra år tillbaka? Ingalunda. Denna ökade medellivslängd sammanhänger framför allt med att spädbarnsdödligheten genom förbättrad hygien minskat högst väsentligt. Av 10.000 år 1840 födda barn dog under sitt första levnadsår icke mindre än 1.532. Hundra år senare, sålunda år 1940, utgjorde siffran för spädbarnsdödligheten omkring 310 på 10 tusen, vilket ju innebär, att av 10.000 födda dog under första levnadsåret ett väsentligt mindre antal barn än 100 år

ur biologisk och psykologisk synpunkt

tidigare. Det blev alltså fler barn som hade utsikt att komma upp i de vuxna åldrarna. Dödlighetssiffrorna för de följande barndomsåren har visserligen minskat men ej i fullt samma grad. Trots alla moderna hjälpmedel, som sulfapreparat och penicillin m. fl., som nedsatt dödlighetssiffrorna för vissa sjukdomar som t. ex. lunginflammation och barnsängsfeber, har åldersgruppen för 40—55 år icke i samma utsträckning kunnat pressa ned sina dödlighetssiffror. Andra sjukdomar som kärlekskramp och hjärtåkommor skördar i stället sina offer i dessa åldrar.

Kvinnan som haft längre medellivslängd än mannen och fått sota för det med mindre pension o. s. v. har nu börjat närma sig jämlikhet med mannen även i detta avseende.

Vill vi till jämförelse titta på ett land med låg medellivslängd kan vi

välja Indien. Där ligger denna siffra i år kring 27. Detta beror på den oerhörda spädbarnsdödligheten; nästan vart 4:e barn dör under sitt första levnadsår. Dödlighetssiffrorna är naturligtvis genomgående högre än hos oss även för övriga åldrar, men icke förty kommer ju även där många människor upp i 70—80 årsåldern.

Kan det mänskliga livet förlängas?

Teorier dyker då och då upp som går ut på att man genom lämpliga medel skulle kunna förlänga det mänskliga livet, ja rent av undvika den lekamliga döden. Den geniale ryske forskaren Elie Metschnikoff — Nobelpristagare 1912 för sina undersökningar över de vita blodkropparnas förmåga att bekämpa i blodet inkomna mikrober — framkastade även en teori om den bulgariska surmjölkens livsförlängande inverkan. Men det statistiska underlaget var ej hållbart. Det fanns ej så många åldringar som statistiken angett, bland annat beroende på, har jag hört uppgivas, att många män för att undgå värnplikt fifflat med sina födelseår och uppgivit sig vara ett eller flera tiotal år äldre än i verkligheten. Andra föryngningskurer av olika slag har knappast visat sig mera hållbara. Vill vi finna några levande väsen som undgår döden, får vi gå ned till det lägsta trappsteget inom djurriket, till de encelliga varelserna, som föröka sig genom enkel celledelning. Där blir det sålunda samma levande substans som lever vidare. "Det är en enformig tillvaro, som föres av dessa evighetsdjur", säger Bengt Lidforss (Naturvetenskapliga kåserier s. 203). "Som en dunkel sakta rinnande ström av skumma lust- och olustsensationer flyter deras liv hän. Färgernas rike finnes ej till för dem, på sin höjd en oredig förnimmelse av dunklare och ljusare dagar. Tonernas värld är dem okänd, och av doft eller stank förnimma de intet, blott en oemotståndlig attraktion eller repulsion, ett vanmägtigt slavande under ögonblic-

Så börjar livet...

Med dr Ada Nilssons benägna tillstånd publicerar vi i detta och ett par kommande nummer hennes artikelserie om de olika åldrarnas problem, tidigare publicerad i boken "Kvinnan och hemmet".

kets lusta — likgiltigt om det åtrådda är näring eller gift, men de äga det eviga livet!"

Varför kan döden ej undvikas?

Hur kommer det sig då att människan, utvecklingens mest fullkomnade produkt, är underkastad åldrande och död, medan de ofullkomligaste bland levande varelser äger evig ungdom? Det synes bero på att vi är mångcelliga varelser, d. v. s. vår kropp är uppbyggd av ett otal olika sorters celler med längre eller kortare livslängd. Våra röda blodkroppar förbrukas på mindre än 14 dagar — andra celler har ändå kortare livslängd — men de viktiga cellerna i vårt nervsystem, som kallas gangliceller och som reglerar livsföreteelserna, t. ex. hjärtmuskelns arbete, de varar livet ut. Kroppen synes icke mäktat att utbilda nya uppsättningar av dessa högt utdifferenterade celler. Deras livslängd blir lika med vår egen livslängd. Mångcelligheten medför att cellerna ej på samma sätt som de encelliga varelserna ständigt kan omspolas av näringsvätska. Åldersfenomenen kan då icke undvikas och kommer starkast fram i våra längst levande celler, ganglicellerna. Därför åldras och dör vi. Vår möjlighet till utveckling har köpts med avstående från odödligheten. Knappast skulle någon mot en försäkran om evigt fortsatt lekamligt liv vilja återgå till den andliga ståndpunkt som Bengt Lidforss skildrat.

Den enskilda människan bär dock evigheten inom sig. Vad hon tänkt och känt och handlat dör ej med henne. Där råder icke på detta område åldrandets och dödens lagar. Och en cell inom människan bär inom sig i viss mån odödlighet — fortplantningscellen.

Ungdomsåren kan vi ej återvinna.

Även om nya livsförlängande medel skulle visa sig hållbarare än dem vi nu känner, kan man med skäl fråga om ett enbart förlängande av ålderdomsperioden i en människas liv är något eftersträvänsvärt? Förvisso icke. Det är icke heller det som människosläktet hetast har åstundat. Nej, man vill förlänga ungdomsperioden eller få den åter sen den en gång förrunnit. Därför sökte medeltidens alkemister, charlataner och läkare efter de vises sten eller någon trolldryck, sådana som Mefistofeles räckte Faust. Men

Frågespalten

Om ni har bekymmer av något slag och ingen att anförtro er åt eller om ni känner er ensam och längtar efter kontakt, så kan ni skriva era frågor och funderingar till Frågespalten, Box 180 73, Stockholm 18 — och Sofia skall försöka svara.

★

Kära Sofia!

Vi är lyckliga nog att efter fyra års väntan ha fått en fin lägenhet i en av Stockholms förorter, och vi gläder oss mycket åt utrymmen, utsikt och bekvämligheter. Men — ja, egentligen borde man inte komma med *om och men* när man äntligen fått det så mycket bättre. Men, men... när är människan nöjd?

I den gamla stadsdelen där vi bodde trångt, men billigt och centralt, hade vi en bekantskapskrets med samma intressen som vi själva. Tyvärr hade jag då inte så ofta tid att gå på möten (SKV) eller Hem och skola, därför att barnen var små. Nu går de alla tre i skolan och den äldste och jag turar om att ha "frikväll", medan den andra ser efter barnen, som f. ö. nästan ser efter sig själva och somnar genast vid åttatiden. Så i det fallet är det bättre nu. Jag kan odla mina intressen, och både min make och jag har glatt oss mycket åt detta. Första tiden var vi så förtjusta i hemmet

ingen har lyckats därmed, alla s. k. förnygringskurer till trots.

Men ett har vi otvivelaktigt vunnit. Tack vare bättre hälsovård med hänsyn tagen till vitaminer och hormoner, med kroppsövningar och återhållsamhet i mat och dryck, är medelålders människor, t. ex. mellan 45—55 år, numera mycket ungdomligare, rörligare och mer arbetsföra än forna tiders femtioåringar. I viss mån gäller detta även de högre åldersgrupperna. Men att förlänga vårt levnadsmått har vi icke förmått.

att vi inte nådes gå bort en kväll, men så småningom har vi börjat se oss om efter likasinnat sällskap. Sofia kanske inte tror mig om jag säger: sånt finns inte här! Eller har vi inte forskat nog?

Inga föreningar eller klubbar där man kan komma in! Vi har frågat — men fått dystra svar: Inga lokaler! — Jag tycker mig ana en annan orsak också: Inget intresse! — Somliga svarar: Vi far in till stan...

Ja, det är vad jag gjort — farit till min gamla förening mitt inne i stan! Men är det inte ett fattigdomsbevis. Vad säger Sofia?

*Lycklig innehavare av
tvärrummare i förort.*

Svar:

Kära Ni!

Säkerligen bor ni inte i Vällingby! Men även andra stadsdelar eller förorter borde ju kunna skaffa sig ett trevligt sällskapsliv. Kunde ni inte själv försöka bilda en förening — SKV eller något annat ideellt? Börja med en synta eller läsecirkel i er egen tvärrummare, bjud grannfruar som ser trevliga ut eller som visat er vänlighet. Man måste själv ta initiativ, om det skall bli något roligt här i världen. Er närmaste skola har kanske någon form av föräldraträff — fråga någon av barnens lärarinnor! Och har den inte, kan den få.

Naturligtvis är det inte lätt att komma främmande till en ny plats — men kom ihåg att nästan alla är eller har nyss varit lika främmande. Många kommer att vara er tacksamma för att ni gör något! På sätt och vis är det lättare när alla är nya än när man kommer till ett gammalt samhälle, där alla redan känner varandra och kanske håller ihop. Det har klagats mycket över bristen på lokaler och centra i de nybyggda förorterna, men kom ihåg att det är *ni*, de nya invånarna som skall påminna om era behov! Och det är lättare att få en lokal för en färdig förening än för en tom klagan. Så sätt igång! Något skall man göra själv — inte bara vänta på de stekta sparvarna! Förresten är det roligare att steka dem själv...

Sofia.

Lyssna på KDV:s radioutsändningar!

För de av våra läsare som behärskar främmande språk är det *varje måndag* tillfälle att höra KDV:s egna radioutsändningar från Berlin. Sändningstiderna är:

Kl. 19.00 — på franska språket

" 19.10 — på tyska språket

" 19.20 — på engelska språket

" 1.03 — på spanska språket

" 1.13 — på engelska språket

Väglängd: Berlin (kortväg) 41,96 m.

Obs! att sändningarna sker på måndagskvällarna.

19. Då skickade kejsaren sin fågel- och viltminister med en begäran att fru Klok varje dag skulle sända två fina duvor till palatset. "Det ska jag göra", svarade hon, "om ni upphör att kräva ut skatt av den fattiga befolkningen i bergstrakten." Ministern måste samtycka.

20. Nästa morgon gav fru Klok Chuang två pappersduvor att överlämna till kejsaren. "Duger de här?" frågade Chuang. "Lämna dem bara och var inte orolig", svarade hon.

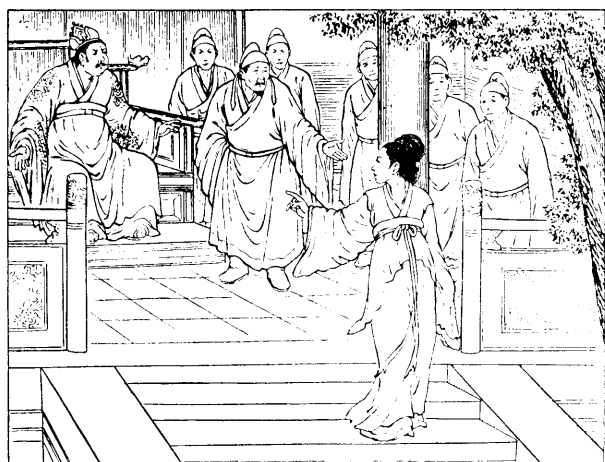
21. I palatset tog Chuang fram pappersduvorna och de blev genast levande. Fågel- och viltministern och alla de andra höga ämbetsmännen hoppade och sprang för att fånga dem.

22. "Vad har den där smutsige bonden att göra i mitt kungliga palats", sade kejsaren förargad. "Säg åt hans hustru att hon skall komma själv med duvorna i morgon".

23. Nästa dag kom fru Klok till palatset. När kejsaren såg hur bedårande hon var föll han nästan av sin tron. "Du är alldeles för vacker för att vara gift med en fattig bonde", sade han. "Varför stannar du inte här och blir min älsklingshustru?"

24. "Min man är bättre än du på alla sätt", svarade fru Klok. "Jag vill inte överge honom." Hon svepte ut ur palatset innan någon kunde hejda henne.

Våra trofasta medarbetare:

Arbetet för Vi Kvinnor är stimulans och avkoppling

Här kommer vi med ännu några i raden av duktiga kommissionärer och försäljare av vår tidning. Vår glädje över det goda arbete de utför är dubbel därför att deras kamrater och medarbetare i avdelningsstyrelserna uttalar sig så varmt och erkännansamt om deras insatser. Så här skriver en av medlemmarna i Skövde-avdelningens ledning:

"Bästa försäljaren av "Vi Kvinnor" i Skövde är fru **Karin Sandelin**. Varje månad säljer hon sina 30 ex. och dessutom sålde hon av julnumret 1953 en extraupplaga på 55 ex., av nr 4 1954 sålde hon i allt 130 ex., och av sista julnumret lika många. Förutom sitt uppdrag som ordförande och kommissionär i Skövdeavdelningen av SKV hinner hon också med att vara en duktig mamma och husmor och bistå och hjälpa andra där så behövs. Karin Sandelin är verkligen värd en honnör för det stora arbete hon nedlägger för vår gemensamma sak."

Och här några presentationer från Östgöta-distriktet. Först avdelningen i Linköping, som skriver.

"Vår styrelse vill ge en särskild honnör åt vår tidigare kommissionär, fru **Karin Danielsson**, för att hon på ett särdeles pliktroget sätt skött sitt uppdrag. Att det gått så bra, säger hon, beror på att hon alltid så snart tidningen kommit fördelat den till försäljarna och att hon hållit styvt på att redovisningarna ska klaras punktligt för varje nummer. Det är nämligen av största vikt, säger hon, för det är förutsättningen för en god kontroll över försäljningen. Och så en sak till: det goda samarbete som rätt bland våra medlemmar, det är det vi kan tacka för de goda resultat vi uppnått i arbetet för vår tidning."

Så har Norrköping ordet:

"Vem som är vår bästa försäljare? På den frågan svarar vi utan en skyms av tvekan: det är fru **Lisa Karlsson**. Hon har troget under många år (och allt fortfarande) sålt och agiterat, värvat prenumeranter och skaffat andelar till Vi Kvinnor. Hon går ut ensam med tidningen eller i sällskap med övriga medlemmar, allt eftersom hennes tid tillåter. Hon tycker det är roligt att sälja Vi Kvinnor och hon är en energisk agitator för vårt förbund. Lisa Karlsson har varit avdelningens kassör i över fyra år, i ett par år hade hon hand om vår litteraturförsäljning och f.n. är hon kassör i vårt nybildade Östgötadistrikt. Alla i vår avdelning

gläder oss åt att få se hennes bild på hedersplats i vår tidning.

För övrigt vill vi tillägga att **Ethel Jönsson, Ingeborg och Dorit Pettersson** m.fl., m.fl. säljer Vi Kvinnor kollektivt och tycker att det är både lättare och roligare så. Men ibland är det ju svårt, därför att många av oss förutom arbetet i hemmen också har förvärvsarbete, att passa tider för gemensam försäljning. Att annars den formen är den framgångsrikaste är vi alla överens om."

Från Åby skriver man:

"Från början, alltså redan före vår SKV-avdelnings bildande, såldes här i Åby ett 20-tal ex. av Vi Kvinnor varje gång den utkom. De som sörjde för det var fru **Anna Rosen** — vår nuvarande kommissionär — och avdelningens nuvarande ordförande, fru **Lisa Andersson**. Nu är vi flera som hjälps åt med tidningsförsäljningen och vi brukar fördela upplagan på våra möten. Vi tycker om tidningen och vi tycker det är både roligt och lätt att sälja den."

Detsamma tycker fru **Greta Karlsson** i Hällefors, som avdelningen där korat till bästa försäljaren av Vi Kvinnor. Hon berättar själv:

"Det gick väldigt lätt att värva prenumeranter på tidningen vid förra årsskiftet och jag är säker på att det ska gå minst lika bra nu. Jag har ju nu i drygt fyra år regelbundet sålt 20 ex. av varje nummer, så ni förstår att tidningen är väl känd här i Hällefors. En av mina fasta köpare, en fru, kommer själv hit varje månad och frågar efter tidningen, för hon längtar efter den och vill ha något att läsa med innehåll i, som hon säger. Det är en glädje att

En bild från sommaren som gick. I mitten
Tora Berglund, Frånö.

Lisa Karlsson, Norrköping och Karin Sandelin, Skövde.

Anna Rosen, Åby och Greta Karlsson, Hällefors.

Fina Gissberg, Obbola och Ella Berglund, Matfors.

vara tidningskommissionär när det är på det sättet."

Och så till Avesta:

"Vår bästa kommissionär är fru **Anna Pettersson**. Hon har nedlagt ett mycket gott arbete för vår tidning och är också på andra sätt en verklig stöttepelare i vår avdelning, medveten och energisk i arbetet för SKV. Hon är vice ordförande i avdelningen och har deltagit aktivt i arbetet alltsedan avdelningen bildades. För några månader sedan bildade vi en tidningskommitté på fem medlemmar som gemensamt sköter arbetet med spridningen av Vi Kvinnor. Där är fru Pettersson med och är den drivande kraften. Ännu en som vi vill nämna för hennes föredömliga arbete för tidningen är vår sekreterare, fru **Birgit Dalkvist**, som är med i tidningskommittén och värvar prenumeranter och skaffar andelar till Vi Kvinnor."

Det är ingen konst att sälja Vi Kvinnor, säger fru **Ella Berglund**, som sköter den sysslan i Matfors-avdelningen med heder:

"Tidningen är lättsåld och så har man ju sina fasta köpare. Men det gäller ju också att skaffa nya läsare. Jag brukar göra så att jag, när jag träffar

på kvinnor som verkar intresserade för tidningen men kanske just då inte har råd att köpa den, ger dem ett ex. Nästa gång får jag sälja den till dem — därför att frågan är ju egentligen bara den att göra folk bekanta med Vi Kvinnor, sedan är det ingen konst att sälja den. Men det förstås, man måste offra en del tid på arbetet. Och det gör jag så gärna."

Alltsedan Vi Kvinnor började utkomma har fru **Tora Berglund** varit kommissionär för den i **Frånö**. Så här skriver avdelningsstyrelsen:

"Fru Berglund har alltid varit punktlig i arbetet för tidningen och noggrann med redovisningarna. Upplagan har hållit sig ganska konstant genom åren, men nu börjar den öka. Själv är fru Berglund mycket blygsam och menar att hon "bara gör det som hon ska göra" och framhåller att de som verkligen är värda ett erkännande ord för sin villighet och hjälpsamhet är de medlemmar som hjälper till med försäljningen, eftersom ju tidningsförsäljning är ett sådant arbete där många måste hjälpas åt för att det ska bli resultat. För henne själv, säger hon, är arbetet med Vi Kvinnor och övrigt SKV-arbete en stimulans och en avkoppling från det dagliga arbetet. Tidningen är bra och intressant och lärorik, säger hon och spår att den ska få ytterligare framgång."

I **Obbola** i Västerbotten är det två medlemmar som avdelningen särskilt vill framhålla som föredömen i arbetet både för Vi Kvinnor och när det gäller arbetet för övrigt i SKV-avdelningen. Det är fruarna **Fina Gissberg** och **Aurora Hammarström**. Fru Gissberg menar att vi bör kunna öka upplagan ännu mera på vår tidning om varje medlem blir en propagandist för den. Man bör oftare än man gör föra tidningen på tal och visa den för vänner och bekanta, säger hon och undrar om man kanske borde utlysa en tävling mellan medlemmarna om hur många personer var och en tillfrågat om prenumeration eller försökt sälja tidningen till under en viss period?

"Vår tidning är lättläst och behandlar för kvinnorna väsentliga frågor," säger fru Hammarström, som är en av de bästa försäljarna i Obbola. "Den informerar oss om arbetet för freden i vårt eget land och i andra länder, den ger oss inblick i hur livet är för våra syster i andra delar av världen, den tar upp våra egna aktuella problem och vidgar på det sättet vår horisont. Vår tidning Vi Kvinnor är ett språkrör som enar och stärker banden mellan oss kvinnor!"

Så har vi hunnit upp till **Skellefteå**, där vi sätter punkt. Men först ger vi ordet åt SKV-avdelningens kommissionär där, fru **Hulda Engvall** och en av

Ett handarbete man har glädje av

Här kommer vi med ett uppslag till dem som tycker om att brodera. Idén är egentligen hämtad från den gamla ryska skjortan, den där broderade linnen-skjortan som de ryska männen förr i tiden bar.

Får man tag i ett skrynkefritt fintrådigt linne är det förstås det finaste materialet till en sådan här blus och man har då den fördelen att man kan sy korsstygnbroderiet utan hjälp av stramalj. Väljer man siden eller något annat smidigt tyg måste man emellertid använda stramalj och den bör vara mycket fintrådig, ty korsstygn ska vara små om man ska kunna känna sig stolt över resultatet av sitt knåp.

Antingen ni själv syr den enkla blusen eller låter en sömmerska klippa till den så måste vi komma ihåg att innan slitsen framtill på blusen klippes ska broderiet vara klart. I förväg klipper man alltså till bara själva halsringningen och sedan broderar man farnpartiet.

Som ni ser på bilden går mönstret ner i en spets mitt fram (mitten av denna spets har vi längst ned t. v. på typmönstret) och det klokaste är att

börja broderiet där och så fortsätta uppåt på båda sidorna om det som ska bli slitsen. Motivet mellan de båda pilarna utgör en mönsterdel och så är det bara att fortsätta att sy samma mönsterdel om och om igen tills man når upp till halsringningen. Det lilla

hennes medhjälpare, fru **Maja Nyström**, som båda intervjuats av avdelningens ordf. om hur de ser på arbetet för Vi Kvinnor. Fru Engvall säger:

"Åtskilliga medlemmar deltar i försäljningen, så några större svårigheter att få ut vår upplaga är det inte. Det hindrar emellertid inte att det borde vara möjligt att betydligt öka den, om vi kunde få ännu flera försäljare, ty köpare fattas sannerligen inte! Alla som arbetar för Vi Kvinnor har säkert gjort erfarenheten att den med varje nummer blir mer och mer lätt såld och det tyder ju på att den verkligen fyller ett behov."

Däri instämmer fru Nyström:

"Det är ytterst sällsynt att någon husmor, sedan hon en gång lärt känna vår tidning, säger nej när man kommer och bjuder ut den. Däremot får man ofta höra uppskattande och uppmuntrande ord om den och sånt gör arbetet lättare. Det hindrar emellertid inte att tidningen kan ytterligare förbättras och jag erinrar mej t.ex. att en mamma, som brukar köpa tidningen, tyckte att det i varje nummer borde finnas någon lämplig berättelse för barnen. Barnen vill ju gärna att man ska läsa högt för dem, sa hon. Och vi

sjelva vill ju att hela familjen ska uppskatta vår tidning."

Det är så riktigt. Ännu några nummer fortsätter emellertid vår tecknade serie "Kloka frun" (som vi inom parentes sagt till vår glädje fann omnämd i dr Nils Bejerots bok "Barnserier—samhälle" som ett exempel på vad serier kan vara då de är som bäst!) och så länge den fortlöper kan vi inte gärna avstå mera av tidningens utrymme speciellt för barnen. Men vi ska ha tipset i åtanke för framtiden, det lovar vi.

Och så ber vi att få sända en hälsning och ett tack till alla de duktiga medarbetare ute på fältet av vilka vi här presenterat några. Med detta nummer startar vi vår tidnings sjunde årgång och vi gör det i förhoppningen om att era och våra gemensamma ansträngningar ska föra till att Vi Kvinnor, detta vårt språkrör för stärkande av banden mellan kvinnorna, ska bli ännu bättre och få ännu större spridning.

Red.

Från våra AVDELNINGAR

Tyvärr blir det alltför litet plats i tidningen för omnämnande om våra avdelningars verksamhet. Det är så mycket annat som måste in och så hinner både två och flera månader gå innan det blir utrymme för rapporterna utifrån distrikten. Vi ska se om det inte ska bli möjligt att under det kommande året ägna lite större utrymme åt just dessa frågor.

För dagen ska vi ta ur högen några aktioner som under de senaste månaderna genomförts.

I KÖPING

beslutades vid ett sammanträde mellan stadens planteringsnämnd och representanter för de olika partigrupperna att en existerande lekplats skulle borttagas och att vid en annan lekattiraljerna -- med undantag för sandlådan -- skulle avlägsnas. Eftersom där råder brist på lekplatser fann sig en av SKV-medlemmarna, fru Karin Hammarström, uppfordrad att prote-

stera. Det skedde i form av en insändare i en ortstidning. Eftersom många kvinnor var av samma mening som hon uppkom tanken på en kvinnornas samarbetskommitté och en sådan har nu bildats med representation från olika kvinnoföreningar.

I HALLSTAHAMMAR

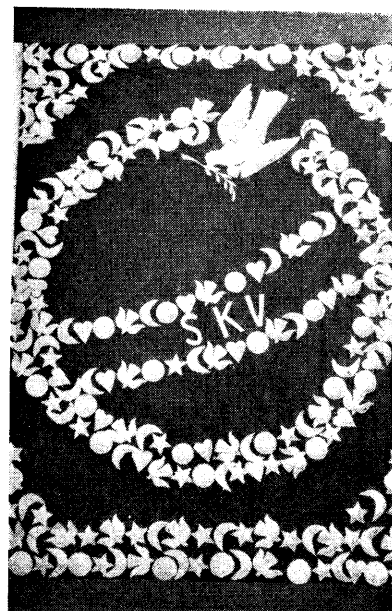
tog SKV-avdelningen på vårkanten ett initiativ för att få parktantsfrågan ordnad. En motion som inlämnades i kommunalnämnden och upptog fyra olika alternativ för frågans ordnande kom först på höstkanten upp till behandling i nämnden. Då beslutades att i överensstämmelse med ett av de fyra alternativen i motionen tillsätta en utredningskommitté. Denna fick en sådan sammansättning att mammorna i Hallstahammar med all sannolikhet kan emotse en lycklig lösning av denna fråga, skriver SKV-avdelningens ordförande.

I SVÄNGSTA

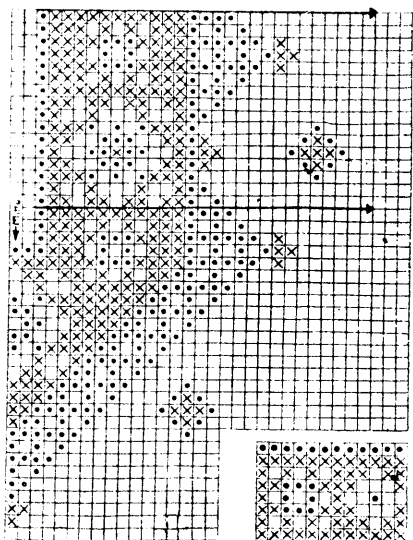
har SKV-avdelningen gjort en aktion för öppethållande av ortens mjölkbutik även om söndagsmorgnarna. Med listor, upptagande 321 namnunderskrifter från 250 hushåll uppvaktades styrelsen för Karlshamns mejeriförening i frågan. Till alla husmödrarnas belåtenhet gav aktionen önskat resultat.

I GÖTEBORG

ordnades inför valet ett möte av SKV-avdelningarna i syfte att få kvinnorna mer intresserade av att delta i valet. Samtliga partier hade inbjudits att sända inledare till mötet, men endast socialdemokraterna och kommunisterna hörsammade inbjudan. Det var två kvinnliga stadsfullmäktigekan-

Vid Västmanland-Dalarnes-distriktets halvårskonferens, som hölls i Köping den 6 nov. hade Köpingsavdelningen ordnat en trevlig fest på kvällen. Övansående strålande väggdekoration räckte allmän förtjusning.

mönstret nederst i högra hörnet är avsett för halslinningen. Till broderiet på axlarna användes samma mönster som på blusen framtill, bara med den skillnaden att de stora svarta trekanterna som utat avslutar mönstret uteslutes och likaså de små motiven ytterst.

På modellen är broderiet utfört i rött och svart, men man väljer naturligtvis de färger man tycker bäst om och som står bäst till de plagg man tänker bära blusen ihop med.

Till sist är bara att säga att broderiet på axlarna är utfört på remsor som sys fast över axeln och går ner några centimeter över ärmen.

didater, fruarna *Erna Pettersson* och *Gunnvor Rydning* som talade och båda understök den stora betydelse som de kommunala frågorna har för kvinnorna och barnen och vikten av att kvinnorna utnyttjar sin rösträtt.

Slutligen kan från Göteborg nämnas att avdelningen i *Järnbrott* har rapporterat om ett lyckat möte kring frågan om barnens förströelseläsning. Fruarna *Rosa Timle* och *Evy Andren* inledde frågan. Vidare meddelar avdelningen att den i cancerinsamlingen insamlat och redovisat inte mindre än kr. 335:78.

KÄRA LÄSARE

I var strävan att göra **Vi Kvinnor** så intressant och läsvärd som möjligt vill vi ha Er hjälp. Vår önskan är ju att den skall motsvara kvinnornas behov och ta upp till diskussion de frågor som särskilt ligger kvinnorna om hjärtat i deras egenskap av medborgare, mödrar, förvärvsarbetande och husmödrar. Ni kan hjälpa oss med detta genom att tala om för oss vad ni tycker om tidningen och vilka önskemål ni har i fråga om vad den skall innehålla. Vi ber Er fylla i denna lapp, klippa ur den och sända oss den och på det sättet ge oss tips. Vi tackar på förhand för Er hjälp.

REDAKTIONEN.

Mina synpunkter på tidningens innehåll är: .....

.....

.....

Feber

GOSSEN:

Syster, min hjärna känns så fri
med tusen, tusen hästkrafter i.

SYSTEMERN:

Du är sjuk, min vän.
Lägg dig ner och sov igen!

GOSSEN:

Men jag ser allt så klart
så tydligt, så underbart –
Jupiters månar, så små så små
som tioöringar gå och gå
omkring planetens silverfat.
Hör syster min, och kom ihåg
att stjärnorna kommer i våg efter våg
ner emot jorden. Snart är de här.
Casseopeia faller i sär
och regnar ner på vår balkong.
Men Polstjärnan står fast och strong
ensam och liten när alla flyttar.
Hjälp mig, syster, öppna mitt fönster!
Se, Karlavagnen har mist sitt mönster!
Jag skall bli Polstjärnans broderstjärna
jag, med mina tusen hästkrafters hjärna.

GUNHILD TEGEN.

Att vara människa ...

— Det finns så mycket att lära —
varje dag är en skola där man lär,
säger ANNA APPELBERG, Västerås,
vars bild vi här presenterar inte bara
för hennes artikel i detta nummer utan
också för att hon nyss passerat på att
fylla 70 år.

— Vad det är härligt med pension,
fortsätter hon. I den betydelsen att
man kan arbeta med vad man vill. Det
är det väsentliga. Jag kan inte förstå
att några sysselsättningsproblem behö-
ver uppstå om man bara är vid någor-
lunda vigör trots åren. Man kan ju gå
utanför det egna jaget ... få kontakt med

människor, med verkligheten runt om-
kring sig ... Man hinner äntligen med
att vara människa.

Ja, den konsten förstår Anna Appel-
berg.

Där forntid och nutid möts.

(Forts. från sid. 6).

tarna. KDV och Världsfredsrorelsen,
dessa båda mäktiga kampformationer
mot kriget, inger alla hederliga, freds-
älskande människor hopp och tillför-
sikt. Och därför gör vi alla med glädje
vår insats i arbetet, medvetna om att
vi har vänner och medkämpar i alla
delar av världen. Eller som det heter
i en liten dikt av Nino Runeberg:

"... Tidernas vågor växla och svalla
riddare kämpa och riddare falla ...
Födes de även i fjärran trakter,
leta de guldets i skilda schakter,
— Sanningens, Skönhetens eviga makter
ena dem alla i samfärd id.
Världen må fritt dem hata och klandra
— där de på villande stigar vandra
känna de ständigt igen varandra,
hjälpa varandra i Ljusets strid".

Så vill vi söka göra oss bäst värdiga
vårt medlemskap i KDV genom trä-
get arbete på den plats där vi blivit
ställda och hämta kraft ur vetenskapen
om våra många hundratals miljoner
medkämpar.

ANNA APPELBERG.

Jag önskar att större utrymme ägnas åt:

Arbetet för freden .....
De förvärvsarbetande kvinnornas problem .....
De hemarbetande husmödrarnas problem .....
Barnen och deras uppfostran .....
Socialvårdsfrågor .....
Hem och hushåll .....
Andra frågor som jag vill få belysta i tidningen .....

Namn: .....

Adress: .....

Tidningen VI KVINNOR
i demokratiskt världsförbund
Utgivare: Andrea Andreen
Redaktionskommitté:
Valborg Svensson, Birgit Ehrén

★
Utkommer med nio nr pr år.
Prenumerationspris per år:
Kr. 4:—.

Lösnummer 50 öre (kommissionä-
rer antagas).

★
Postgiro: 513 23, Box 180 73,
Stockholm 18.

Svenska Kvinnors Vänsterförbund.
Förbundsstyrelsens lokaler är
belägna i Kungsgatan 79,
Stockholm. Tel. 53 19 61

Tryckeri AB Mercur, Stockholm 1955